

Pénzmenekítés külföldre

Áramlás-
technika

Lecsengeni látszik a megtakarítások külföldre mentése, miután a középosztály számára mind kifizetőbb itthon tartani a pénzeket.

MÉG ANNÁL IS HÁROMSZOR-NÉGYSZER több pénz áramlott ki a magyar bankrendszerből 2011 végén, illetve 2012 elején, amennyit a riadalom idején az aggódó bankárok jósoltak. Noha a bankok nem vagy csak

nagyon diplomatikusan közölnek adatokat a pénzkimenekítésről, sőt a nyilvánosság előtt igyekeznek bagatellizálni az ügyet, a jelenlegi becslések szerint megközelítőleg 100-150 milliárd forint vagyon távozhatott külföldre, amiből a legnagyobb magyar bankok – például az OTP, a K&H vagy az MKB – egyenként 10-20 milliárd forint közötti összegekkel vehették ki a részüket – tájékoztatta a HVG-t Karagich István, a Blochamps Capital Pénzügyi Tanácsadó Kft. ügyvezetője. A hazai bankrendszer nem szokott hasonló hullámokhoz, de ezek a görög, az ír vagy a spanyol példákkal összevetve nem kiugróak. Az ijesztgető számításokkal a történekről úgyszintén hallgató kormány is tisztában van, hiszen tavasszal a Miniszterelnöki Hivatal szorosán követte a piaci elemzők kalkulációit. Mostanra azonban kiderült, hogy sem a kormánynak, sem a bankoknak nem kell különösebb vál-

**nem utalták,
hanem zsákban
vitték ki
a millióikat**

ságterveken agyalniuk, a rendkívüli pénzáramlás ugyanis megállt.

Az időleges pénzmenekítés egyik legfigyelemreméltóbb jellemzője az volt, hogy a középosztálybeli, úgynevezett prémium ügyfelek még többet vittek ki, mint a megtakarításaik egy részét amúgy is külföldön tartó leggazdagabbak. Azok, akiknek már 200-400 millió forintnyi likvid pénzük van, a tapasztalatok szerint legalább a felét eleve külföldre viszik, évente összesen körülbelül 200-300 milliárd forintot.

Az ominózus, ideges hónapokban az ő kimenekítéseik is körülbelül a háromszorosára, nagyjából heti 15 milliárdra ugrottak. Az 50-60 millió forintnál kevesebbet megtakarítóknál viszont – Karagich szerint – ebben az időszakban heti 30 milliárd forintra is rúghattott a kiáramlás. Utóbbiakat ugyanis még inkább elbizonytalanították a kormány 2011-es egyes lépései: az IMF-delegáció elijesztése, a magán-nyugdíjpénztári va-

gyon lenyúlása vagy Lázár János akkori fideszes frakcióvezető bankoknak szóló fenyegetőzése. Egyre többször jelent meg a sajtóban az államcsőd kifejezés, amiből a betétesek azt a következtetést vonták le, hogy az állam ráteheti a kezét a pénzükre. „Mi azt a stratégiát választottuk, hogy kibeszéltettük ügyfeleinkkel a félelmeiket, így derült ki, hogy sokakban még a béke-kölcson rosszízű emléke is él” – elevení-

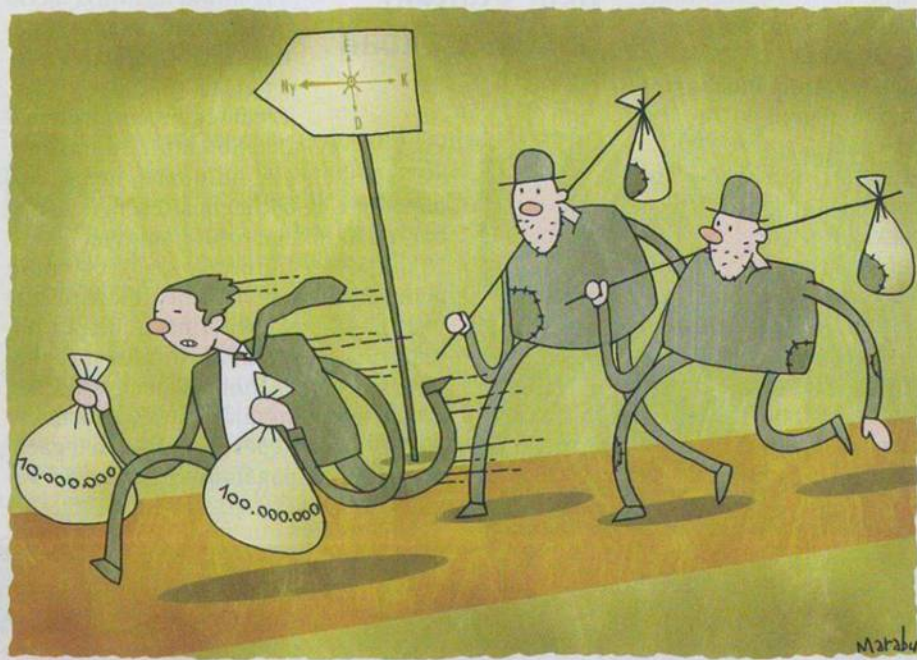
ment a külföldi bank kellő – például a magyar bank által kiállított – eredetigazolás nélkül nem fogadta be a temérdek készpénzt. A magyar ügyfelet ilyenkor nemcsak az sújtja, hogy vissza kell hoznia a bankokat, hanem még fel is jelenthetik pénzmossa gyanúja miatt. Ha pedig netán az Európai Unió kívüli államba visz valaki készpénzt, vagy hoz onnan vissza, tízezer euró fölött a vámnál is bejelentési

niük kell. A Bankmonitor.hu kimutatása szerint a legmagasabb, 8-9 százalék közötti forintkamatok akár 5,5 százalékos reálhozamot is eredményeznek a betéteseknek, míg euróban öt százalék körüli nominális kamatszint mellett 3 százalékos reálhozamra lehet szert tenni. Igaz, a vonzó hozamok tükrözik az országgal kapcsolatos bizonytalanságokat, a dráguló banki forrásszerzési lehetőségeket, és burkoltan bennük rejlik az a pénzügyi üzenet, hogy visszacsalogassák az elköborolt ügyfeleket.

AKAMATADÓVAL SEM feltétlenül járnak jól a pénzüket a határokon túlra vivők. Az uniós tagállamok bankjai – Ausztria és Luxemburg kivételével – évente tájékoztatják az itteni adóhatóságot a náluk tartott magyar betétesek nevével és megtakarításuk összegéről – így ők minden további nélkül az alanyai lehetnek egy vagyonosodási kontrollnak. Annál is inkább, mert a 16 százalékos adót itthon kell bevallaniuk és megfizetniük. A banki ügyfelek kilétét fel nem fedő országokban viszont 35 százalékos kamatadót vonnak le, aminek a 75 százalékát névtelenül továbbítják a magyar adóhatóságnak. Ha a betétes ezt sokallja, azonosíthatja magát a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál (NAV), és akkor visszakapja a 35 és a 16 százalékos kamatadó különbségét. A NAV tájékoztatása szerint a külföldi bankok tavaly mintegy 60 milliárd, az idén április végéig pedig 24 milliárd forint kamatadó-fizetési kötelezettséget fedtek fel előtte a magyarok betétei után.

Akárhogy is, a privát- és a prémium-banki üzletágaknak nagy kihívás lesz „visszadolgozni” a kimenekített pénzeket – írják a Blochamps szakértői egy elemzésükben, de az említett okok miatt akár 60-80 százalékos visszaáramlás is bekövetkezhet. A szaldón érdemben nem javít, hogy a leggazdagabb privátbanki kliensek külföldön szaporított tőkéjük egy részét magyarországi vállalkozásaikba fektetik, és esetleg élnek a 2012 végéig nyitott adóamnesztia adta lehetőséggel is. Az adóamnesztia egyébként minden bizonnyal ezúttal sem váltja valóra a kormányzati reményeket, hiszen 2012. április végéig – vagyis a legújabb ilyen akció egy éve alatt – mindössze 36 milliárd forintnyi vagyont hoztak haza, kihasználva a 10 százalékos, kedvezményes adót, amit a bankok az adózó névtelenségét megőrizve továbbítanak az államkasszába. ■

GYENIS ÁGNES

tette fel az év eleji hangulatot a HVG-nek egy privátbankár. Kötelezően kölcsönt 1950 és 1955 között kellett az államnak nyújtani államkötvényjegyzés formájában, ám a papírok egy részét – bár 10 éven belüli visszafizetést garantált – az állam sosem törlesztette. A leggazdagabb betétesek könnyebben belátták, hogy a banki megtakarítások elvételére csak szélsőséges körülmények között kerülhet sor.

AM KÖZBEN A PRIVÁTBANKI ÜGYFELEK megtartásának egyik eszköze az, hogy bankjuk biztonságot és jó hozamot nyújtó „földrajzi diversifikációt” is kínál nekik, a közepesen gazdag ügyfeleknél ez nincs így. Ők nem úszhatták meg, hogy kiutazzanak külföldre és számlát nyissanak, mivel bankjuk nem vállalta, hogy „átülteti” a vagyonukat külföldre, még akkor sem, ha az adott országban – Ausztriában, Németországban, Szlovákiában vagy Szlovéniában – testvér-bankja működik. A gyakorlatlanabbak nem utalták, hanem zsákban vitték ki a millióikat, amire egyesek rá is fáztak,

kötelezettsége van, egyébként súlyos bírsággal kell szembenéznie.

Noha a kimenekített pénzek még nem tértek vissza, valamiféle visszaáramlás elkezdődött – állítják szakértők, bár ezt érdekes módon épp a legnagyobbak, az OTP, az MKB vagy a Raiffeisen nem igazolta a HVG tudakozására. A középosztályhoz tartozó betétesek több szempont miatt is meggondolhatnak magukat. A legfontosabb indikátor Magyarország kedvezőbb nemzetközi megítélése, az IMF-megállapodás megkötése lenne – mondják egybehangzóan a bankárok. Hazafelé nyomhatja a betéteket a csalódás is, hiszen a külföldi bankok – ahol a magyarok a kivitt összeg nagysága okán rendszerint nem prémium besorolású ügyfelek – kondíciói lényegesen rosszabbak az itthoniaknál. A magyar ügyfeleknek a külföldi bankokban azzal is szembesülniük kellett, hogy a költségek magasabbak, a hozamok pedig alacsonyabbak, mint Magyarországon, arról nem beszélve, hogy forintjuk euróra váltása miatt árfolyamkockázatot is visel-